

Содтөдөн шабди да көрүм куза көза план тыртөм— медыжыд мог Војвыв крајувса колхозјас возын

КОМЛ КОЛХОЗНИК

Юн
7
ЛУН
1931
№ 31

Леэо ВКП(б) Коми Обком

ВКП(б) Крајкомлөн, Крајсполкомлөн да Крајколхозсо- јузлөн колхозјас динө шыддчөм Косаеөј көзаын сувтны первој раде!

Общественнөј колхознөј букер вылын вөтчөдны колтчыө кол-
хозјасөс да өтка овмөсјасөс

Колхозникјас да колхозничас!
Војвыв крај сувтис сешөм кадө, кор
развернутөја нүдөө шабди да кө-
рым културајас көзөм (турун, кор-
неплодјас).

Тажө колас каднас тувсов көза
дырја колхозјаслы колө збыл вылө
чорыда косаены большевистскөј өд-
јас вөсна, медем көза план тырт-
ны содтөдөн.

Тувсов көза план шабди да кө-
рым културајас куза содтөдөн тыр-
төм лөб медыжыд і основнөј мог-
өн став Војвыв крајувса колхозјас
возын.

Міјанлы колө паскөдны сырја
база текетилнөј промышленностыс-
лыө да тырмымөйлөсөдны көрым мед
пөртны оломө партијадн Крајлы се-
төм заданнө—„Сетны Совет стра-
налы 3 мільон пуд вы.“

Лортјас, колхозникјас да колхоз-
ничас, ті—чорыд мыждөјас өкт-
јасын партијалы да совет власты,
ВКП(б) Крајком да Крајсполком
видчысөдны тіјансаң кыпөдөм збы-
лыө төдчана примерјас коллек-
тивнөј ужын.

Мі корам став колхозјасөс ко-
саены көза ужын первојја местаө
сувтөм могые да ськөд өтщөц
надејтчам, мыј возмөстчыө кол-
хозјас кыскасны общественнөј бук-
ер вылын көзаын колтчыө колхоз-
јасөс да өтка олыө гөль-шөркөдөма
крестьянаөс і отсалас сїјө бур
примерјаснас тувсов көза план
бура тыртөмын.

Лортјас, колхозникјас да колхоз-
ничас—көза ештөдтөз колө-нын
лыда лунјас, мі корам тіјанөс ко-
лан витлуннас, а мед уна-нын дас
луиннас, мобілизүтчыны ставнытө
тажө көза фронтын прорывсө бы-
рөдөм вылө. Оні-жө организүтлөј
ударнөј бригадајас, сїјө бригадајас-
сө вуждөдөј практичскөј отсөг се-
төм вылө көзаын колтчыө колхоз-
јаслы да өтка олыө гөль да шөркөд-
өма крестьяналы, петкөдлөј нажалы

колан лунсө өтувја ужлыө практи-
чскөј ужын, а сїз-жө велөдөј на-
јөс чорыда косаены ужын ударнөј
өдјас вөсна.

Колтчыө колхозјасөс мөдөдалөј
асыныд представителјасөс, өта-мөд
костад вөчөј договор соцөрдјасөм
да ударничество организүтөмын,
буржыка ужсө организүтөм, да сод-
төдөн шабди да көрым култура
көза план тыртөм куза.

Организүтөј тајө вылнога уж
вөчөмнас масөвөја пырөм колхозө
батракјасөс, гөль да шөркөдөма
өтка олыө крестьянаөс, чорыда куч-
көј кулакјаслы, кодјас уеласөдны
торкны көза бура ештөдөм.

Сөмын соцөрдјасөм да ударни-
честводн, сөмын бура кужөмөн уж
организүтөмөн да збыл вылө эде-
лщина да лунуж вылө вуждөдөмн,
сөмын решителнөја нытікјаскөд,
јөз труд вылө надејтчыөјаскөд да
лодырјаскөд косаөмөн—кыптас
колхознөј массалөн энтузіазмыс
јешщө чорыдыка косаены сөд-
мыө сөкыдторјаскөд, колтчыө учас-
токјасөс кыссыны да обеспечитас-
ны успешнөја пөртны оломө ғырыө
могјасөс, кодөс пунктөма Крај
во-
зө шабди да көрым културајас лө-
сөдөм куза.

Лортјас, колхозникјас, колхозни-
јас гөль да шөркөдөма Војвыв
крајувса крестьянајас, ВКП(б) Крај-
ком да Крајсполкомса корөны ті-
јанөс вөтчыны крајувса возын му-
ныө колхозјас бөреө, кодјас пет-
көдлісны асысө витвөса планын
решајущөј којмөд воын возмөстчыө
бојечјасөн тувсов көза план содтө-
дөн тыртөмын.

Лортјас колхозникјас да колхоз-
ничас—первојја радјасө Војвыдын
шабди да көрым култура вөдөтөм
поход нүдөдөмын.

Решајущөј којмөд воы служба
вылө сетамөј војвывса шабди.

ВКП(б) Крајком, Крајсполком да
Крајколхозсојуз.

Тіпографјасөс робөчөјјас да служащөјјас корөны пра- вительстволыө өдзөдны выль зајом леэөм

Сыктывкарса тіпографјасөс ро-
бөчөјјас да служащөјјас јунь
5-өд лунө Макејевса робөчөјјас-
лыө шыддчөмсө кывзөм бөрын
шуісны.

Медым өдзөдны решајущөј
којмөд воысө индөм план тыртөм-
сө да кыпөдны өд социализмстрөй-
төмын, мі тіпографјасөс робөчөј-
јас да служащөјјас ошкамө Ма-
кејевскөј робөчөјјаслыө шыддчөм-
нысө, да кодам правительстволыө
регыджык лезны „решајущөј
којмөд во“ нима выль зајом.

Көсјасам тајө зајом разөдөмын
примітны ыжыд участїјө јөз пөв-
сын разөдөмын, сїз-жө асланым
дехјасын нүдөдны өтувја собран-

нөјас, көні нүдөдны возвыө гїжсөм-
јас выль зајом вылө да тајө-жө
собранныө вылын нүдөдны подпіска.
Робөчөјјас да служащ-
өјјас собранныө вылын
гїжсөсны „решајущөј кој-
мөд во“ нима выль зајом
вылө 2830 шайт дон да чук-
салөны вөтчыны ас бөрсаныс Коми
област паөтаыс став робөчөјјасөс,
служащөјјасөс, колхозникјасөс,
гөль да шөркөдөма крестьянаөс.
Паскыда развернитны выль зајом
лезын корөм куза быд прөізвод-
ство вылын, колхозјасын да сплав
вылын уж, онісан-жө нүдөданы
предварителнөј подпіска выль за-
јом вылө.

Серпас вылын: Ужјаса колхознөј бригада мај 21-д лунө,
первојја лөтовка Сыктывкарө вайөдыөс.

„Ыжыд вынса“ колхозникјас корөны өдјөжык лезын выль зајом

Мед өдзөдны решајущөј којмөд воысө плансө тыртөм да
мед кыпөдны өд социализм стрөйтөмын, Макејевса робөчөјјас
шыддчөсны правительствө воэө лезын өні выль „Решајущөј
којмөд во“ нима зајом. Макејевса робөчөјјаслыө шыддчөмсө
поддерживајтөны СССР паөтала став робөчөјјас, уналаын-ын му-
нө зајом вылө возвыө гїжсалөм.

Мај 26 лунө Бөньтуков өктын, „Ыжыд вынса“ колхоз-
никјас общөј собранныө вылын шуісны: Решајущөј којмөд во
нима зајом колө пыр-жө лезын да сїјөн өдзөдны оломө пөртөм
нөль воөн витвөса план.

Быд колхозник да өтка олыө—гөль, шөркөдөм крестьяналы—колө төдны правительстволыө решеннөсө СССР-са Народнөј Комиссаріат Советлөн постановленнө:

Шабди да пыш нөзыөјаслы содтөд көкнөд сетөм јылыө да
пыш-шабди көза план тыртөм куза

Сы могые, медем сетны көкнөд шабди-пыш
көчыөјаслы да тырмымөнја обеспечитны шаб-
ди-пыш көза план. Народнөј комиссаріатлөн
Совет постановлајтө:

1) Воэө сетөм көкнөд динө шабди
да пыш көчыөјаслы кодјаслы вөлі сетөма
СССР-са совнарком да ЦК ВКП(б) обра-
шеннөн јарөвөј көза контрактүрүтөм јылыө
(С. 3. СССР, 1931 г. № 7, ст. 80) да өтувја
візүм вот выль положеннөн 1931 воө
(собр. закон СССР 1931 г. № 19, ст. 171),
колхозјаслы да гөль-шөркөдөма өтка ов-
мөсјаслы сетны сешөм содтөд көкнөдјас;

а) 1931 воын мөдныны візүм вотөн обложі-
төмыө пыш да шабди көза куза став содтөд
көчөм места 1931 во серві.

б) Мөдныны візүм вотөн обложітөмыө
1931 дај 1932 војасө шабди да пыш көза сїјө
војасө став содтөд көзасө.

в) Мөдныны візүм вотөн вөталөмыө
1931 да 1932 војасө мујас вылыө став пыш
көза.

г) 1931 воын быт нүдөдны окладнөј стра-
күтөм шабди да пыш көза космөмјасыө,
тани колхозјаслы да өтка гөль да шөркөдө-
ма овмөсјаслы тајө стракүтөмсө колө вөчны
дон бөсттөт.

Щөктыны СССР-са Наркомфинөс 2 лунја
срокодн сетны вынөдны СТО-ө постанов-
леннө проектө пыш шабди космөмыө обя-
зачелнөј страхованнө нүдөдөм куза.

д) 1931 воын контрактїја договорјас да
аскөсјөмјас нан куза тыртөдөн пөчөд лөсөд-
ны пыш-шабди көчыөјасөдн да кудөхјасөдн
вежлалөм (сортовөј көчыөсыө өтдөр). Тајө
вежлалөм 1 кіло шабди да пыш көчыө
лөбөччысө өтвөстө 2 кіло нанкөд. Кудө-
лөн көчыөс вежлалөм нормјасө лөсөдсө
СССР-са Наркомсабөн СССР-са Нарком-
земкөд сөгласүтөмөн.

Тајө вежлалөмыө вермас вөчсыны сөмын
сек, кодыр көчыөјас тыртасын ставсө кон-
трактатїја куза да аскөсјөмјасөс 1931 во-
са урожајлыө кудөл да шабди-пыш көчыөс
куза.

2) Мөдныны планөн индөм заданнөјас
нан заготовітөм куза выполнитөмыө не зер-
новөј рајонјасөс да селсөветјасөс да потре-
бәлајущөј рајонјасөс сөмын сел, көші та-
вөса тувсов кампаннө дырја лөб көчөма
рајонын лөб селсөветын не едажык 20%
став көза местаыс шабди—долгунөчөн лөб
10% не едажык көчөма пышкөб.

3) Главленкомыө СССР Наркомзем да
СССР-са Наркомсаб сөгласөн шабди да

пыш кудөлјас да ірасјас заготовітан дон
30% мында содтөмсө 1930 да 1931-өд вөса
урожај вылө одобритны.

4) Колхозјаслы да өтка олыө гөль да
шөркөдөма овмөсјаслы, кодјас паскөдасын
шабди да пыш көза воэө вөса серві пош-
реннө пшддн обжәитны СССР-са Нарком-
снаб обеспечитны содтөд прожтоварјас сетөм,
шабди да пыш көза вөдөтан рајонјасө мај
да јунь төдыөјасө 1931 воө. Тајө товарјасө
колө вуөавны сөмын колхозјаслы да олыө
гөль, шөркөдөма овмөсјаслы, кодјас паскө-
дасын шабди да пыш көзасө 1930 вөса дорыө

5) Обжәитны рајоннөј Исполнителнөј Комі-
тетјасөс өні-жө төдмавын, кыз колхозјасөс,
а сїз-жө і өтка олыө гөль да шөркөдөма
овмөсјаслыө, кыз најө тыртөны асыныс ас-
көсјөсөмынөс шабди да пыш көза куза кон-
трактатїја договорјас серві, да секі-жө обес-
печитны тырмымөнја договорјас серві тыр-
төм.

Сїјө колхозјаслыө да өтка овмөсјаслыө,
кодјас тувсов көза кампаннө дырја оз көчны
шабди да пыш сымында, мыјта индөма дого-
ворөн, сетлөм өм авансјас, көчыөјас да
нан перјыны натураөн да примітлыны нажалы
мукөд сїкас мерајас, кодөс индөма закон
серві контрактатїја договорын.

6) Обжәитны рајоннөј исполкомјасөс өні-
жө төдмавын, кыз кулацкөј-зажитчөннөј ов-
мөсјас тыртөны асыныс чорыд заданнөмысө
шабди да пыш көза куза да обеспечитны ас-
кадын тырмымөнја тыртны сїјө заданнө-
нысө.

7) Обжәитны СССР-са наркомсабөс да
Ленцентрос примітны сетөм мера, медем не
соржык јунь 1 луныс 1931 воын шабди да
пыш көчыөјаслы вөлі сетөма тырмымөнја
авансјас өмөн, көчыөсөн да нанөн контра-
ктатїја договор серві.

Шабди да пыш заготовітан кооперація-
јаслөн кодө сетанын телеграфөн сөвөдениөјас,
кушөма муно өм, көчыөс да нан контрактат-
їја куза сеталөм.

8) Щөктыны рајоннөј Исполнителнөј Комі-
тетјасөс шабди да пыш вөдөтан рајонјасөс
өні-жө өшөдавны тајө постановленнөсө быд
селсөветјасын да колхозјасын, а сїз-жө обжә-
итны да разјаснајтны сїјөс колхозјас да
сөкса собранныөјас вылын.

СССР-са Совнаркомын јуралысөс вежыө
Рудзутақ

СССР-са Совнаркомын управлајущөј
Керженцев.

Мөсқуа, Кремль 23/V 1931 воын.

Быд гөл-шөркөдә олыслы колө төдны кушом кок- нөдјас сетөма колхозникјаслы візму вотын

КОМІ АВТОНОМІЈАА ОБЛАСТУВСА ИСПОЛКОМІН ШУӨМ 1931 ВОСА ВІЗМУ ВОТ ЗАКОН ОЛӨМӨ ПӨРТӨМ КУЗД

Май 25 лунө 1931 воын

Візму вот закон серті, кодөс вынеөдөма ВЦИК да СНК 1931 во-са март 29-д лунө да РСФСР-са СНК 1931 во-са апрел 5 лунө да Војвыв крайсполкомлөн 1931 во-са май 12-д лунса шуөм серті, Комі Автономіјаа Областувса Исполнителинөй Комітет шуө:

I. Кодјас вотавсө-ны візму вотөн

Ст. 1. 1931 воын вотавны візму вотөн: а) өтүвја овмосјасөс (с/к. коммунајасөс, с/к. артельјасөс да өтүв візму ужалан төварішество-јас; б) колхозса шленјасөс өтүвтөм візму да нажеткајас доход серті; в) став өтка візму ужалыс овмосјасөс, көні бы најө ез овны. ЦК да СНК шуөм серті оз вотавыны візму вотөн јаранјас (не-нечјас) кыңи тундраын ветлысјас сіңи і еіктын олысјас.

Ст. 2. Сыктывкарса өтка олыс-јас, кодјаслөн ем візму овмос кар-

черта сайын сің-жө вотавны візму вотөн, сөмын вот улө сујны до-кодјас візму ужалөмыс да служба-ыс бостөм жалованьө. Тајө-жө олысјаслыс мукөд пөлөс докодјас да нажеткајас вотавны карса олыс-јаслы лөсөдөм вотјасөн.

II. Візму овмосыс вөталөм докод лө-гөдөм

Ст. 3. Му ужалөмыс докод лыд-фыны көңа плөщад серті гектар лыдөн. (41 ст. полож.)

Өтка олысјаслы, кодјас көңа плөщад колөм во-са серті чінгисны мөгтөг вөталан докод көңаыс лыд-фыны колөм во-са көңа плөщад серті.

Ст. 4. Өтка овмосјаслы візму овмосыс да сің-жө колхозса шлен-јаслы өтүвтөм овмосыс вөталан докод артавны лөсөдөчө со кушом шөркөдөма районнөй нормајас:

Районјас	Өтө гектарыс			Өтө мөстөс	Өтөк вө-лыс
	Көңа	Ојдлана	Ојдлытөм		
		Візјас			
1. Област паста	70	31	18	16	20
2. Сыктывдинса	70	36	19	18	21
3. Візінса	69	36	19	15	21
4. Лузса	69	36	18	14	21
5. Кулөмдинса	72	35	17	16	20
6. Мылдинса	72	35	17	16	20
7. Шојнатыса	72	35	17	16	20
8. Јемдинса	71	36	17	18	20
9. Удораса	71	35	18	16	20
10. Јемдинса	70	19	19	15	17
11. Ізваса	70	33	19	17	18
12. Сыктывкар	77	44	20	25	30

Ст. 5. Шөктыны став Райсполкомјаслы лөсөдөны нормајас візму овмосыс вөталан докод арталан нормајас став с-сөветјаслы, а ковмаскө і торја еіктјаслы да ыстыны сіңө нормајасөс ОİK вынеөдөм вы-лө. С-сөветјаслы да еіктјаслы нор-мајас лөсөдөдөн Райсполкомјаслы колө артавны, мед став вөталан докодөс, кодөс ловө лыдөма с-сөветјаслы лөсөдөм нормаын оз ло ешажык докодөс, кодө артавө шөркөдөм районувса нормаын.

С-сөветјаслы лөсөдөм нормајас ковмас вынеөдөны Обісполкомлөн.

С-сөветјаслы лөсөдөм нормајас ловө јөзөдөма гачетын.

Ст. 6. Ыжјасыс да көзаясыс во-талан докод артавны 1 ш. 50 урөн став област паста.

Слетсіалнөй отрасль-јасыс докод арталөм

Ст. 7. Техническөй культурајас (шабди) да градвыв пунктјас еікт-јасын, вөталан докод артавны сің-жө нормајасөн, кодөс ловө лөсө-дөма мукөд көңајасыс.

Ст. 8. Став градвыв пунктјасыс Сыктывкарын да кар берса еікт-јасын, вөталан докод лыдөмыны 250 шайтөн гектарыс. Сыктывкарса олысјасөс, кодјаслөн абу візму ов-

мос, но ем градјас, вотавны візму вотөн сөмын градјас-кө 1150 кв. метрыс (250 кв. саж.) ыжыдык.

Содтас: Карбераса еіктјасөн, көні градјас вотавөны ыжыдык нормајасөн колө лыдөмыны—Көщпон, Чіт, Вылгорт да Теңүково.

2. КӨР ВІЗӨМ

Ст. 9. Крајисполком шуөм серті ст. 3-д көр візөмыс докод вотавны візму вотөн став област пастаын і ем көт абу олыселөн көрыс өтдөр візму овмос.

Ст. 10. Сің-жө шуөм серті ст. 4-д лөсөдөны став Област паста со кушөм нормајас көр візөмыс вөта-лан докод артавны.

Көр лыд стадаын.	Норма
100 көрыс ешажык оз	50 ур.
300 көрыс	1 ш.
300-саң 500-өң	1 ш.
500-саң 700-өң	2 ш.
700-саң 1000-өң	3 ш.
1000 і унжык	5 ш.

Ст. 11. Мездыны візму вотөн во-талөмыс, колхозјаслыс, колхозса шленјаслыс да өтка овмосјаслыс 1930 во-са серті содөм көр (прірост оленіка поголовіја.

IV Кулакјасөс вөталөм

Ст. 12. Кулатскөй овмосјас вотавөны дей-ствителнөй докод серті, а оз нормајасөн.

Ст. 13. Крајисполкомлөн май 12-д лунса шуөм серті ст. 5-д лөсөдөны со кушөм

прізнакјас, код серті овмос колө лыдөмыны кулатскөй, да вотавны торја ногөн:

а) Кодјас ужөдөны меда јөзөс аслас ов-мосас лөбө кустарнөй предпріятөјасын да промыселјасын. Сөмын оз вотавны торја ногөн сіңө овмосјас, кодөс меда јөз ужөдөм понда оз поң ліштіны бөрысан правасы (ТСİK-лөн інструктіја сөветсө бөрысөм могыс. Октабр 20-д лунса 1930 во, печатај-төма Ізвєстіја гачетын октабр 29-өд лунө № 299).

б) Овмосын-кө ем мелныча, выј вөчан за-вод, шыдөс ізан завод да мукөд пөлөс про-мышленнөй предпріятөјас да тајө предпрі-ятөјас-кө ужөдө меда јөзөс, лөбө предпрі-ятөјас-кө ужалө механическөй двігачелөн, лөбө овмосас-кө ем предпріятөјө, кодө ужалө төлөн, лөбө ваөн, лөбө скөт вынөн да докодјас-кө тајө предпріятөјасөсөң 120 шай-тыс унжык.

в) Овмосын-кө ем промышленнөй пред-пріятөјө, кодөн эксплуатірујтө гөгөрбокса олысјасөс ужөс гортас сеталөмөн, лөбө пред-пріятөјасөсө сөтө көртымөн, а сің-жө ужалө-кө предпріятөјөыс нөбөм с/к прөдукт сырја вылын.

г) Овмосјас, кодјаслөн ем сложнөй селско-хоҗајственнөй машинајас механическөй двіга-телөн да сіңө машинајасөс-кө сөтө көртымөн, лөбө машинанас ужалө мукөд овмосјасын дон вылө.

д) Візму көртмалөм районнөй налогөвөй комиссіја-кө адјас көртымалөмсө кабалнөйөн.

е) Овмосјас, кодјас сетөны патера улө, лө-бө предпріятөјө, учреждөннөулө стрөјбајас, во-са докодөс-кө ловө патера сетөмыс 120 ш. унжык.

ж) Овмосјас, кодјас занімајтөны төргү-төмөн, лөбө нөбасөны, вузасөны (ростовщі-чество).

з) Візму ужалан көлуј мукөд овмосын кабалнөй условіјөбө, лөбө спекулатівнөй дон вылө іспользујтөм.

и) Емкө овмосын докод с/к. сырја прө-дукта нөбөм да вузалөмыс.

к) Емкө овмосын докод подрајас меда јөзөн ужалөмыс.

л) Овмос-кө күтө постөјалөй двөр, лөбө шай жуан заведөннөй.

м) Медөн јөзөс ужөдөм көра овмосјасын. Сөмын оз поң вотавны торја ногөн сіңө овмосјасөс, кодөс меда јөз ужөдөм понда оз поң ліштіны бөрысан правасы. (Візөд ТСİK-лыс інструктіја с/сөветө бөрысөм мо-гыс, октабр 20-д лунса 1930 во-са, гачет Ізвєстіја № 299 октабр 20-д лунса 1930 во-са).

н) Көра олысјас, кодјас аеныс оз ветлы-ны көр віңы, а сетөны көрсө візөм вылө ем-кө налөн көрыс 100 унжык, көт і абу мукөд прізнакјас.

о) Өтка көра овмосјас ем-кө налөн аслас 400 көрыс унжык да сыс өтдөр бөстөны-кө мукөд көрајаслыс көрсө візөм вылө 100 көрыс унжык, көт најө меда јөзөс і оз ужөдөны і абу мукөд прізнакјас.

п) Емкө овмосын докод меда јөзөн із-возічајтөмыс да јаміічајтөмыс.

р) Промыслөвөй пөсуда көртымөн сетөм.

с) Ыжыд пыкјас көртымөн сетөм, пыкыс-кө лептө өтө тоннаыс унжык.

т) Сукопајціна чері кыјан прөмыслын, бөстөны-кө өтө сукопајцікыс унжык.

у) Овмосын-кө ем нөбөм кучік, лөбө нө-бөм ыжжујас вөчөм вузалөмыс докод.

ф) Гөң да шөркөдөм олысјас да колхоз-никјас эксплуатірујтөм сөм, прөдукта, көјдыс, скөтлы көрым, машинајас да мукөдтор ужалөм вылө сеталөм.

х) Јөзлыс јөв сепаратор пыр лөзөм, а сің-жө јөв нөбөм переработайтөм вылө, лөбө сепараторсө көртымөн сетөм.

ц) Овмос-кө боотө докод релігіознөй куллы служітөмыс.

ч) Воңа гырыс төргүтөјаслөн да про-мышленнөй овмосјас, ем-кө налөн төргүтөм дырса ембур да сіңө ембур вы-лас-кө өні олөны.

Ст. 14. Оз поң лыдөмыны торја ногөн во-талан прізнакөй:

а) Овмосјас, кодјаслөн ем өтө постава төв мелныча.

б) Өтка случаяс патера улө сетөм вет-кыс-муныс јөзлы.

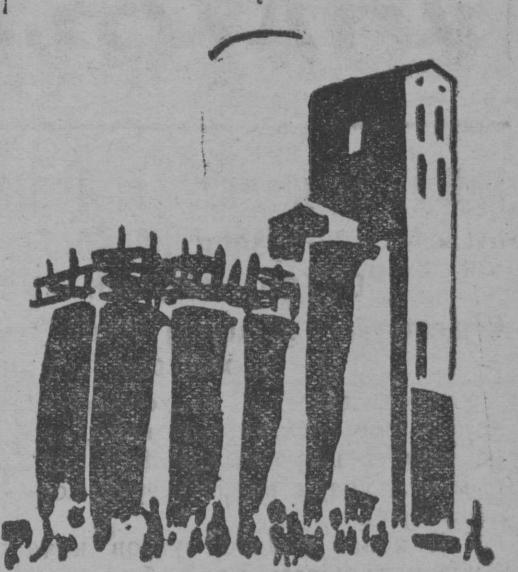
в) Школајас улө да мукөд культурнөй уч-реждөннөјас улө патера сетөм, көр докодөс лөктөм да услугаыс шыбытөм бөрын колө 150 шайтыс ешажык да абу мукөд пөлөс прізнакјас.

г) Робочіјаслөн да служащөјаслөн пате-ра улө стрөјбајас сетөм, көр тајө робочөй-јасылөн да служащөјасылөн-кө основнөй докодөс службаыс да патера сетөмыс ловө сөмын содтөдөн служба докод дінас.

Ст. 15. Шөктыны став РİK-јаслы да с/сө-ветјаслы тајө шуөм јөзөдөм пыр-жө понды-ны составітны нөмпасјас кулатскөй овмосјас вылө, артавны налы докодјас да вотавны торја ногөн.

Індыны РİK-јаслы да с/сөветјаслы мед

Гігант совхозлөн өлева-тор

став кулатскөй овмосјасөсө ловө выјарітөма да вөталөма торја ногөн і сің-жө мед нөбө шөркөдөма олыс оз ло вөталөма торја ногөн.

Кулатскөй овмосјас вылө нөмпасјас да на-лы докод арталөм бығөн колө обсудітны гөң јөз, колхозникјас да среднатекој актів собранны вылын.

Пөмөн кулатскөй овмосјас торја ногөн вөталө да налы докод арталөм вынеөдөны Районнөй налогөвөй комиссіјајас.

Ст. 16. 14 ст. СНА шуөм серті да Крај-ісполком шуөм серті 7-өд ст. кывкутөд лучкі да ас кадын торја ногөн вөталөм уж нөбөдыс пуктысөө рајісполкомса, карсө-ветса да еіктсөветса јуралысјас вылө.

V. Чері кыјөмыс, вөралөмыс да мукөд нажеткајасыс до-ход вөталөм

Ст. 17. Өтка овмосјаслыс чері кыјөмыс доход, кодјас чері кыјө-мыс өтдөр занімајтөны і візму ужалөмөн да черіс-кө оз конт-рактүтны да сдавајтны государ-ственнөй, рыбопромышленнөй лөбө кооператівнөй орғанізатсіјајаслы, пуктысөө візму вот докодө 40% мында чері кыјөмыс лыдөм доко-дыс (візму вот закон ст. 28, СНК-лөн апрел 5 лунса шуөм ст. 12 да ОİK-лөн май 15-д лунса шуөм ст. 5).

Ст. 18. Кустарнөй, ремесленнөй промыселјасыс да мукөд пөлөс нажеткајасыс, вөталан докодө пук-тыны 60% производственнөй рөскод шыбытөм бөрын став област паста (візму вот закон ст. 48 да Крај-ісполкомлөн шуөм ст. 15).

Ст. 19. Крајисполком шуөм серті ст. 9-өд, пуктыны вөталан докодө вөралөмыс нажетка 60% проіз-водственнөй рөскод шыбытөм бө-рын став област паста.

VI. Кокнөдјас

Ст. 20. Лөсөдөны 10 прөцент скід-ка налогыс став област паста кол-хозјаслы, кодјас тыртасын проіз-водственнөй заданнө түвсов көңө-мын, ужалөмыс да наң ідралөмыс (Крајисполкомлөн шуөм ст. 11-өд).

КОКНӨДЈАС ТЕХНИЧЕСКӨЙ КУЛЬТУРА ВӨДІӨМӨ

Ст. 21. Шабди вөдөтан район лыд-фыны өтө Лузскөй районөс да вөта-лан докод шабди көңајасыс тајө районын артавны жың нормаын мувыв көңајаслы лөсөдөм норма серті (Крајисполкомлөн шуөм ст. 8-өд).

(Візөд 3-өд листбок).

Колхозникјас, когагөј эфелнөј уж полноја нуодом вöсна

Чукломса колхозјас позорнөј колтчыны эфелшине Вылө вужомын

Чукломын (Виэн р.) 1928-29 во-
јасын землеустројство нуодом вөр-
вөрөдөс социализм туй вылө ект-
сө сувтөдөмын; организујтис носни-
дик 5 колхоз (8-17 көчөјствојасөн
колхоз вылө). Землеустројство жу-
гөдөс капиталистическөј формаа ви-
зму ужалом да сы вылө виэдөм, кыз
„аслам, (собственност) мејам му“
вылө.

Колхозјасөс, батракјасөс да гөла
олиејасөс лоі обеспечитөма буржык
визмүјасөн, кыңи і щөктө Совет пра-
вительство, сөмын колхозјас ез вер-
мыны кутчыны отувја визму ужө
1929 воэд—ез торјав общөј земле-
устројство мундм вöсна. Колхозја-
сө котыртчыны унжыкыс гөла олие-
јас, кодјаслөн наньыс январ төлы-
өдөс бырлывлө.

Первојја воас колхозлыг бурлуи-
сө петкөдлс-нын, таво колхоз-
никјас унжыкыс олөны-на
асланьыс наньон.

Таво колхозјасын ужыс мунд кык
ыжда өдјасөн. Колхозјас гыреам-
мисны лыднас, визмүнас да овмөс-
нас. Сыкөд шөщ оз поң вунөдны,
кушөм өшыбкајас вөлі вөчөма ко-
лан воө. Унжык колхозјасас ужсө
лыдөдөм ез вөв да урожај јукөм
вөлі једок серти, коді вөлі өдлөмыс
ужалыс јөдсө ужыс падрөдө; мөд,
өтувтөм скөтлыс (счетоводство
мунтөмла-жө) оз вермыны лыдөны
өтувтана колхознөј доходө. Таво
төвбид і воңа вога төвнас, төвбид
ужалисны вөрлеөмын вөвјас, но
колхознөј фондө абу рөд торјөдө-
ны, мунд кытчө кодлы вескалө лы-
төг; којмөд-кө, градывз пунктасјас
колан во јукөс кыңи сурө, а ез вө-
чөм уж серти.

Они бара-жө вөчөны вывти шжыд
өшыбка, өнөң-на колхозјасыс абу

петөмадө эфелшина вылө. Эфелши-
на вылө петөм јылыс да бригадчи-
чество јылыс колхозникјас костын
абу разјаснајтөмадө, планјасыс ку-
лөны агроном папка костын. „Во-
рошилөв“ колхозын колхозникјас
өнөң-на кутчыны неправилнөј мөвп
эфелшина јылыс, шуоны: „кың кут-
тасыны овны ужавны вермытөмјас“,
абу-на төдсадө, кыз обеспечивајтө-
ны ужавны вермытөм колхозникјас.
Счетоводство абу-жө пунктөма. Та-
щөм самөн ужалөмыд бара вөјөдө
једок өөрви урожај јуклөмө, отсалө
кулакјаслы колхозјасөс кистны.

Чукломса общественностлы оз
ков вунөдны і сјөс, мыј гөла олие-
јас пөвсын некушөм уж өнөң абу-
на мундөма, колхозјасө гөл групп-
паяс абу котырталөма, сы куңа
выл пырыөјас гөл јөз пөвсыс еша-
жык—пырөны унжыкыс шөркөд-
дема овмөсјас.

Пыр-жө колө чорыда кутчыны
эфелшина вылө колхозјасөс ву-
жөдөмө, кодөс колө көртавны гөла
олиејаскөд торја уж нуөдөмкөд
кыз колхоз пычкын, сјө-жө і өтка
олиејас пөвсын дабура разјаснајт-
ны өтка олиејаслы, мыј быдлуңа
сормөм колхозө пырөмөн вөјө ас-
лас көчөјстволы і государстволы
омөлтөр.

Колхоз пыщса уж бурмөдөмөн да
гөла олиејас пөвсын уж нуөм обес-
печитас дорывв коллективизатсјаө
нуөдөм да сјө подулын кулачество-
өс, кыз классөс ликвидирүјтны. Чө-
рыда нуөдны тыш самөтөкөн гөл
јөз пөвсын уж пунктөмкөд да быт
вужөдны став колхозсө эфелнөј уж
вылө, пагыда нуөдны бригадчиест-
во да социалистическөј ордјасөм.

М. Сажин.

С В О Д К А

Тувсов гөра-көза јылыс Нөми област паста јунь 1-өд лун
кежлө 1931 воө

ТОРЈА РАЈОНЈАС	Гөрөма пар. га.		Көчөма ld-%		Зөп		Шабди		Пыщ		Картупел		Өвик вога туруи	
	Колхозјаслөн тырөма % -өн	Өтка овмөсјас- лөн % -өн	Колхозјас % -өн	Өтка овмөсјас- лөн	Колхозјаслөн % -өн	Өтка овмөс- јаслөн % -өн	Колхозјаслөн % -өн	Өтка овмөс- јаслөн	Колхозјаслөн % -өн	Өтка овмөс- јаслөн	Колхозјаслөн % -өн	Өтка овмөс- јаслөн %	Колхозјаслөн % -өн гв.	Өтка овмөсјас % -өн гв.
Сыктывкар . . .	86 га	42	90,4	44	63,1	37,6	20,9	16,5	35,0	9,8	19,0	16,6	92га	13га
Виэн	34	—	88,8	58	69,6	36,5	49,8	22,6	—	—	16,3	89,8	62	7
Луз	—	—	86,2	149,4	78,1	52,4	39,2	0,4	—	—	3,5	4,6	504	1
Јемдин	140	120	93,7	80,3	61	118,2	5,9	0,6	7,0	3,8	21,1	39,6	37	1
Удора	114	170	174,6	86,8	81,6	157,1	34,5	64,7	—	—	2,3	15,5	27	14
Шөјнаты	40	8	55,7	63,1	70	56,1	13,7	11,8	—	—	6,3	23,1	29	—
Кухидин	300	506	89,8	68,2	72,5	21	12,8	10,4	10,7	15,3	17,8	39,6	23	9
Гөва	22	—	114,1	52,3	66,6	—	—	—	—	—	4,3	4,4	—	—
Уөтчимма	—	—	10,9	80,8	83,3	—	—	—	—	—	1,6	36,6	—	—
Тр-Печорск	—	—	76,3	68,6	100	—	14,3	—	—	—	6,6	9,2	—	—
Ставыс област пастаи	736	846	95,7	66,9	71,6	31	24,7	8,7	15,9	7,3	12,9	22,9	774	45

Мај 1 лунө колхозникјас артыштисны асөыныс вермөмнысө

Ајкина селсөветулын (Јемдин р.)
мај 1 лун кезлө котыртөма кол-
хозб гөл да шөркөддема олиејас
пыс 57% став овмөс лыд серти.
Мај 1 лунө колхозникјас, гөл, шөр-
көддема олиејас да велөдчыөс,
петкөдлсны асөыныс вермөмнысө-
зев кыпыда нуөдисны демонстраци-
ја. Школаын велөдчыөсјас организо-
ваннөја лөзалисны уна колана ло-
зунгјас. Колхозник бригадирјас пөв-

сын мај 5-д лунө вөлі производст-
веннөј совещаньө болшевиетскөј
мөд гөра көза нуөдөм нуңа. Мунө
колхозјас пөвсын трактор вылө
өдм чукөртөм, өти собраньө вылын
рытнас чукөртөмны 250 шөјт. Кол-
хозникјас чукөдтисны ас бөрсаныс
вөтчыны, Гам, Зөвөөрт да Межөг
селсөветјасөс.

Сыспи-Вань

Көкнөд скөт развоитөмыс

Ст. 22. Выј вөчан рајонјасөм
лыдөны: 1) Јемдинса, 2) Чилимдин-
са, 3) Гөваса. Тајө рајонјасын өтка
овмөсјаслы, кодјас контрактүта-
ласны асланыс мөсјасыс јөв да
мукөд прөдуктајас скөт виэдөмыс,
воталан докод мөсјасыс да өшјасыс
артавын жын нормадн мукөд олие-
јас серти (визму вот закон ст. 58-
өд да Крајисполкомлөн шуөм ст.
10-өд).

Көкнөдјас скөт вердан кул- турајас көзөмыс

Ст. 23. Лөсөдны став област
паста со кушөм көкнөдјас:
а) Мездыны воталөмыс турун
көјдыс да скөт вердан пунктасјас
көјдыс бөстөм мөгыс көчөјас, конт-
рактүтөма-кө тајө көчөјасөс.

б) Чинтыны 20% мында воталан
докод турун да скөт вердан пук-
тасјас көчөјасыс.
в) Виңјас вылө-кө көчөма искуст-
веннөј турун сјө плөщадыс вота-
лан докод артавын 50% мында
улө виңјас норма серти. (Крајис-
полкомлөн шуөм ст. 13-д).

Көкнөдјас вөркылөдыс да вөрлезыс бригадјаслы

Ст. 24. Вөркылөдыс да вөрлезыс
старшөк бригадирјаслыс сөдтөд
нажетка, кодөс бөстөма кыңик стар-
шөј бригадир мездыны 1931 воын
визму вотөн воталөмыс.

Сөдтас: сетны право селскөј
налогөвөј комиссјајаслы пуктыны
воталан докодө нажетка сөщөм
бригадајаслыс кодлөн бригадасыс оз
тырг сезоннөј нормајас, кодөс бөс-
төма бригадалөн.

Налог мынтан срокјас

Ст. 25. Лөсөдны став рајонјаслы
со кушөм мөдбөрја срокјас, кор
кежлө бытөн колө мынтыны вот
став өтка овмөсјаслөн да колхозса
шленјаслөн.

1 строк сөңтабр 1 лун 1931 во 30%
2 " нојабр 1 " " 50%
3 " декабр 1 " " 20%

1 көра олиејасөс кодјасөс вота-
лөма общөј лөрадокөн:

1. строк нојабр 1 лунса 1931 во 50%
2. " декабр 1 " " 50%

Ст. 26. Лөсөдны кулатскөј ов-
мөсјас, кодјасөс воталөм-торја но-
гөн. Оти срок—август 1 лун, а ку-
лакјаслы, кодјас ветлөны көрөн—
октабр 1 лун, кор кезлө најө мын-
төны став 100%.

Ст. 27. Волхозјас налог мынтөны
сјө срокјасөс, кодөс индөма визму
вот закон 19 ставөади—нојабр 1-ј
лун кезлө 50% да декабр 15-д
лун кезлө 50%.

Визму вот арталөм уж ештөдны
сјө срок кезлө, кодөс индөма ви-
зму вот закон 20-өд ставөади. Щөк-
тыны Обфинотделлы да Рикјаслы
сетны индөдјас да виэдөны, мөд
лучки лөсөдасын визму вот кол-
хозса правленнөјас.

VIII. Кывкүтөм виң- му вот закон олөмө пөртөм куңа

Ст. 28. Рајисполкомјас, карсөвет
да сиктөветјас вылө пуктысө кыв-

күтөд лучки да аскадын воталан
докодјас да көңүктурнөј докодјас
лыдөмыс, налог арталөмыс, аска-
дын да полноја гөл јөзөс мөздөмыс.
аскадын да полноја көкнөдјас се-
талөмыс, вот мынтан листјас аска-
дын сеталөмыс, а сјө-жө аскадын
став налогсө перјөмыс.

Ст. 29. Објажитны став Рајиспол-
комјасөс, Горсоветөс да селсөвет-
јасөс примитны чорыд мерајас, во-
төн докодјас сусөдөмыс да щөктыны
став злостнөј сусөсөјаслы приме-
најтны възсканьө 98 ст. визму вот
закон серти.

Ст. 30. Објажитны став государ-
ственнөј учреждөннөјас, коопера-
тивнөј общественнөј организација-
јасөс, селсөветјасөс да РИК-јасөс
да налогөвөј органјас көрөм серти
ыставны сөведөннөјас нажеткајас
јылыс, кодыс сетөма тајө учреж-
дөннө—организатсјајас пыр өтка
олиеылы.

Сөтан сөведөннөјасын индыны ным,
вич, ов, сикт, рајон, унаө да мыјыс
сетөма нажетка.

Рајоннөј да селскөј налогөвөј комиссја- јас

Ст. 31. Щөктыны став Рајиспол-
комјаслы да Горсоветлы пыр-жө
организујтны налогөвөј комиссја-
јас на бердын, кодөс индөма
РСФСР-са СНК апрел 5 лунса
шуөмын да сетны налогөвөј коми-
ссјајаслы права 21, 22 ст. ст. сјө
жө шуөм серти.

Ст. 32. Щөктыны став с-сөветјас-

лы да РСФСР-са СНК ст. 21-д
шуөм серти организујтны селскөј
налогөвөј комиссјајас на бердын
да сетны налы права ст. 22-д сјө
жө шуөм серти.

Селскөј налогөвөј комиссјајас
организујтчыны сө кушөм составөн:
с-сөветын јуралыс, представитель
мөда-мөдлы отсасан комитөган,
представитель гөл јөз группасан,
представитель колхозсан да пред-
ставитель мынтыөсасан сјө сөгыс,
кытыс видлавсө вөпрөсыс.

Ст. 33. Частнөј рынок вылын
прөдукта вузалөмыс докод лыдө-
ны с-сөветјас да вынөдөны рајон-
нөј налогөвөј комиссјајас.

Ст. 35. Објажитны став РИК-јасөс
да селсөветјасөс организујтны лыд
вылө бөстан уж сјө мед уж заво-
дитны сразу-жө тајө шуөм јөздөдөм
бөрын да ештөдны јул 1-ј лун
кежлө. Гөваса да Чилимдинса рајон-
јаслы срокјас бөрөнөчөны өвик
декада воңө.

Отпырјөн такөд заводитны па-
гыда нуөдны разјаснителнөј уж
колхозникјас, гөл да шөркөддема
олиејас пөвсын выл визму вот за-
кон куңа да тајө шуөм куңа, ку-
шөм да мыј понда измөченнөјас
көдөм вога серти ем выл законын
особеннө бура разјаснитны колхоз-
јаслы көкнөдјас сетөм јылыс.

Ст. 35. Окладнөј во визму вотыс
ловө 1931 вога январ 1-ј лунсан
1932 вога январ 1-ј лунөң.

Ст. 36. Тајө олөмө пөртөм куңа
индөјас местајаслы сетны щөкты-
сө Областувса Финас Јукөдлы.

Обисполкомын јуралыс Тараканов
Шлен өкратар пыдөи Осинов

Колана ног ужалан вын организуитом сплав вылын основној мөг

Јоз ем, требуйтчо большевистскоја (ужалом)

Транзитон мол кылдөм, кыз и первоначальной сплавсы, муно н-ж-д-д-д. Они коло транзитон мол кылдөм муны самөй паекыда, самөй боевоја, а збылысө муно жеба, јона жеба колдөм берти. Сыктыв-карса запањасө мол воө вывти на-зөн. А кушом помка вөсна муно жеба ужас?

Муно ужас лока оппортунизм самөн ужалом вөсна. Ужалан вын транзитон мол кылдөм обеспечитөма, медалөма 24 еурс мортө сомын коло став медаөм јозө петкөдны уж вылө. Онөз-на пивө оз ставныс ужавны, јун 1 лун кежлө вөли ужалонь сомын 15 еурс морт, 24 еурс медаөм пивө.

Медаөм омблаторјон пир-на коло шогмытөм лока уж организуитөм. Уналаын војаснас оз ужавны, а лун-нас ыжыд төв вөсна керјасыс наңдн кывтөны. Колдө кылдөны вөр лун и вој, војнас јонжыка ужавны, өд војјаснас век-жык лөн.

Уналаын робочөјјасыс оз-на сө-лөмеаныс старайтчыны вөркылдөдан уж өдөжык ештөдөм вөсна. Ембе случайјас мыј вуграсөны да би до-рын сулалоны, а керјасыс берег торас ласкысөмаөе да оз тојлавны. Колдө сплавшикјаслы асланыс бое-сыны мөда-мөдсө ударној уж вылө кыскыны, клејмитавны позорөн се-шөм лодырјасөс да прогулшикјасөс.

кодјас пышјалөны ужасы да ужалан кадсө радејтөны би дорын су-лавны. Леспромхозјаслы коло пир-жө вужөдны став ужсө зделшина вылө зикөз бырөдны пөденшинаөн ужалом.

Основној мөгјас өни сплав вылын, большевик самөн котыртны ужалыс-јасөс уж вылын, котыртавны став сплавшикөсө бригадајасө да социалие-тичөскөј ордыөм под вылын кы-пөдны ужын збылысө большевистскөј өдјас да обеспечитны сознательнөја быд сплавшикөни ужалом.

Колхозникјас транзитон мол кылдөдөн должөнде лоны збылысө возмөстчысө геројјасөн. Колхозник-јаслы коло осознајтны колана лун-сө өдјө пырыс сплав ештөдөмлысө да боевоја асланыс ужалөмөн кыс-кыны ас бөрсөныс став сплавшикөс.

Сельсоветјас өнөз колана ног ез-на петкөдлыны аснысө сплавшик-јасөс ударној уж вылө организу-итөмын. Требуитчө сельсоветјаслы лоны збылысө организаторјасөн сплавшикө фронт вылын.

Сплавшикјас, колхозникјас да гөль-шөркода олыс крөстөна! тран-зитон мол кылдөм тијанса! требу-итө самөј боевој ужалом, меө самөј регыд кадн вөјөдны места вылөз став вөрсө. Кыпөдөј большевистскөј өдјас ужын да ештөдөј сплав-строкөз.

„Југорса“ колхозникјас вөр фронтвывса геројјас
Јэвајыв сельсоветулын (кулөмдін район) „Југор“ нима колхоз вөркылдөдөм уж вылө организуитыны 40 мортөсө Ударној бригада, кодјас учөвөпромхозлысө планөн индөм өөртө мольдөн кылдөдөм ештөдөсны срокысө возжык. Вөркылдөдөмысө асөдөсө колхозникјас чинтисны 50% мында. Колхозникјас ужалысны ударноја, ужалан дөныс колхозникјаслөн быд лун вөли воө 6 шөјтөн мортлы. Тајө темпјасө колхозникјаслы коло чорыда кутны воө да сөшөм-жө возмөстчөмөн нуөдны транзитон мол кылдөдөм.

Јос өин

Бөстөј пример „Коми“ да „Ентол“ нима колхозјаслысө

Тебраын (Виçин район) колхоз „Коми“ да „Ентол“ вөрвөчөмын да кылдөдөм ужын возын муномысө колхозникјас боеитыны премияјас 2000 еурс шөјт өмөн. Гөра-көза да контрактатсия уж тајө колхозас сиз-жө муныны меөвозын. „Ентол“ колхозө котыртчөмаөс став сиктөнас. Мддбөрын кысөс став хожајственнөј ужјас вөчөмын „1 мај“ нима кол-хоз, кодө контрактүрүитөма шөбди көза сомын 0,35 га гөгөр. Тајө ставсө артыштөм бөртө колө өни-жө тебраса став колхозјасөс вужөд-ны ударној өдјас вылө став индөм планнысө коло колхозјаслы порт-ны өлбө, тыртны техничөскөј культура көза план соөтөдөн. Степ Мит.

П. Н. Клујев јортөс бөрјисны крајувса КК-РК-ын јуралысө

Крајувса контролној комиссијалөн да Крај РК-и коллегиялөн президи-ум кооптирүитыны Крај КК-РК-и плен-ум составө П. Н. Клујев јортөс, парткомльегия да РК-и коллегия составө боеитөмөн да бөрјисны Крај КК-РК-ын јуралысө. Крај КК-лөн президиум вынеөдөс Клујев јортөс Крај КК-саң представительөн ВКП(б) Крајком бјуроө петөс Ростопчин јорт места.

П. Н. Клујев јорт 1917 вөсан ВКП(б) шлен, партијаө пирисө важ армиям-на фронт вылын. 1918 воө организуиты совет влаот Белебејскөј уездын важ Уфимскөј губерняын да вөлисө первоја јуралысөны уисполкомас. 1918 воө, кор Пөвожөны да Уралын вөли чөхословатскөј перөворот, ужалисө подпөльмен, а август төлы-сө тајө вөнас арестүитыны да лүкөдөсны тур-мамы декабрөа, кытчөз өв локны гөрд војска.

Фөртунатовлөн (өсөр) каравельнөј отрядөсө пөјтис Клујев јортөс да шуисө лөжамы, сомын карсө друг боеитыны гөрд војска да Клујевсө мөздиөны.

1919 воө Колчак настунајтөмөн Клујев јорт ужалисө гөрд армиям, сөсө вөли јуралысөны уөвөдувса революционнөј комитетин, јуралы-сөн уисполкомын, өскретарөн партија комите-тин. 1921 вөсан Клујев јорт вужисө көзајствен-нөј уж вылө, вөли директорын Знаменскөј за-водын, сөсө директорын ној фабрика вылын, јуралысөны „Башкирияса өтувтом промпредпри-јатөјас“ третын да башкирияса центральној

Совнархозын јуралысөсө вежисөн. Клујев јорт вөли шленөн Уфимскөј губкомын да башкирия-са обкомын, 1927 воө Клујев јортөс бөрјисны Башкирия областувса конференция вылын јуралысө областувса КК НК РК-и 1929 воө Клујев јорт ужалисө дагестанскөј АССР-ын обл. КК НКРК-ын, кытчөз өв вуж-дөдны ужавны Војвын крајө. Клујев јорт ВКП(б) ЦКК-са шлен да ВЦИК-са шлен.

Бригадајас пир ужалөмөн нөбти вөр нө колны берөгө

Јөмдін сельсоветулын транзитон мол кылдөдөм куза сиктјасын нуөдөма собраньөјас.

Став гөль да шөркодама крөстөнајас лөзисны сөшөм ло-зунг—нөбти кер не колны берөгө. Быд сиктын котыртчалөма гөртө колысјас пөвсын лунса да војса ужалан бригадајас, бригадајасөс сувтөдөма быд учөстөк, учөстөкјасө индөма торја уполномоченөјјасөс. Јөмдінын организуитөма ставсө кылдөдчөн уж вылө 16 бригада, кытчө котыртөма 200 морт гөгөр.

Бригадајасө соөтөд кылдөдчөн уж вылө котыртчысјас ставөн вөлины гөтовөс муныны ужавны јун 2-д лунө, меө-са-нин бура петкөдлыны асөныны возмөстчөмысө бригадаө котыртчысө ныөбабајас, најө зөв рад пырыс муныны ужав-ны ставөн.

А. П.

Шөбди шырөм мехөнизирүитны

Уна колхозјас зөскыда примита-лөны контролној лыдпөсјас шөбди көзөмын, сы вөсна, мыј шөбди кер-ны сөкмы.

Шөбди көзөмын повөдлөна уж-јас абу и сизө ужјасөс контролној лыдпөсјас куза выполниты поөө некушөм зөскөдтөг. Шөбди бое-итөн, шырөгөн и керигөн куфөлө, уна ужыд, но өни шөбдөсө колхоз-јаслысө боеитөны изөснас—куфөлө вөчтөг и тыөдтөг, төлкө ужысө ко-лө көзын, нещкыны да шырөны. Но и тајө ужјас корөны уна робо-чөј өила, та вөсна быд колхозлы коло корөны рөтсөнализирүитөм, мехөнизирүитан тујјас, кодјас уна өөкыд ужысө мөздө уна робо-чөј ки.

Мехөнизирүитны поөө шөбди шыр-өм. 1 га вылысө-кө лыдөдөны сред-нөј урожај 800 јур, то сетчө ковмө 27 морта лун шырөм вылө, јесли-кө өти морт шырө 30 јур (среднөј норма Шөбди шырөм поөө меха-низирүитны, шырөны вертан ма-шинаөн. Вөртан машинаөн шырөны ковмас уна вылө 7 морт да 4 вөв да 4 вөв вөтлысјас—чөлафјас. (Сы-пыс: 1 подавалшик, 2-өн вөжжа лөбөдлысјас, 2-өн колта вөжжа

јуралысјас и 2 чулө уберитөсјас).

Шөбди нещкөм бөрын вөжжаавны-бшны пощдөсө и кор космас, сөкө молотилка дөрдө вөжавны. Вөжжасө, топыджыка көртөвны, меө оз кыс-кавөны шөбди сјасыс. Сөсөа пода-валшик вөжжасө бөстө и јывсө ку-тө барабана—декаа костас, но оз сет кыскыны. Подавалшикы коло зөв суса ужавны, меө өөкөн сылыс-вөжжасө барабанысө ез кыскы, но меө өөкөн шөбдөсө шырөс—вөртас. Сы бөрын подавалшик вөжжасө-барабанысө кыскө и сетө јур көрта-лысјаслы. Бөстө мөд вөжжа, сизөс сиз-жө шырө и сетө јур көрта-лысјаслы и с. в. 10 часөны поөө шырөны—вөртны 800 јур. Јесли-кө-донјавны 10 часөа уж 1 мортлысө 2 шөјтөн, то көн шырөгөн шыр-өмысө сувтө 54 шөјтө, а молотил-каөн шырөны—вөртны сувтө 22 шөјтө. (Вөв вөтлысөлы и вөвјаслы мынтыны 1 шөјтөн лун). Разөйтса-ыс лөб 22 ш., кодөс лөб өкөномитө-ма и шөбдөсө асөдөсө чинтө, а сиз-жө лөас мөздөма уна мортлысө-ужалан лун, кодөс поөө мөд уж-вылын испөлзүитны.

Аграном—Сөнуков.

Искусственнөја көбыла тырөдөм

(Кызө бур чибө лөбөдны)

Быдөи төдө, „өмөль көдысысө оз во бур быдтас“. Меөмысө чужас бур чибө, коло меө мамысө сылөн, а торја-нин батыс, вөли бур рөда. Сомын мијан областын бур производ-итөлас өна. Сы понда өмөсө коло ставнас испөлзүитны. Ставнас испөлзүитны поөөсө сө-мын искусственнөја тырөдөмөн, кор өти уж-өн коло тырөдөны 200-сан 300 көбылаөз, а сизөсө, простөсө өти ужыд вермө тырөдөны сомын 20-40 көбылаөс.

Өни мијан Сојузын искусственнөја тырөдөны уна сурс көбылаөс да да та помыс боеитөны уна бур чибөјас.

Тавө Сыктывкөрын (Кырулын) государст-веннөј гідөнаын лөбөдөма искусственнөја кө-была тырөдөдан пункт, көми сулаө меөбур-ужисө областын—америкөнскөј рысак Карсар, знаменитөј рекордист Бөб дугласөв да Коро-налөн пи.

Колхозјаслысө да гөль да шөркодама крө-стөналысө вөвјасөсө тани тырөдөны дон бое-итөг.

Став көзајственнөј организацјајаслы да кар гөгөрсө колхозјаслы коло сетны пример гөль да шөркодама крөстөна массалы тыр-төм көбылајасөсө татчө искусственнөј тырөдөны вөјөмөн.

Откымын көзајственнөј организацјајаслөн вөв обөзјасысө ыжыдөсө да көбылајасөсө, дај бур көбылајасөсө нарөснө оз тырөдөны, меө унжык ужалан вөлысө вөли. Тајон најө госу-дарствольсө дај асөныны интересјасөсө мөгмөд-тө колөны: государствольсө дај налы аслы-нысө коло дөнтөм да бур вөвјас обөзөсө өм-өлтчөм да пөрысөмө вөвјасөсө вөжөм вылө.

Сы вөсна и көбылајасөсө коло испөлзүитны-уж вылын дај вөв рөд паөкөдөмын.

Колхозникјас, гөль да шөркодама крөста-на! төдөј, бур да јон вөв надежнөј отсөмы-реконструкция нуөдөмын да вичму өвмөсө кыпөдөмын.

Төдөј,—дөнтөг бур вөвтө поөө лөбөдөны сомын бур ужысө чибө быдтөмөн. Буржык-ужлөн буржык и чибөыс.

Төдөј, көбыла искусственнөја тырөдөдан ины-сулалөны меөбур племеннөј ужјас.

Вөјөј тыртөм көбылајасөсө ставсө искус-ственнөја тырөдөдан пунктө.

С. Кулаков.

Коло чорыда мыждыны кулак өамөн ужалысјасөс.

Лөм ју уөтөжысө (Сыктывдін район) кылдөдчөн уж вылысө пышјисны кык бригада, өти бригадаас јуралысөсө вөли Сөнуков сельсоветса шлен Мөхөил Иванович Молодцов, кодө асбөрсөнысө легчөдөс 18 мортөс, сөни щөщ вөлины кујим зајитөчнөја олыс-јас кодјасөс ме-вөз гөртас ыстис. Мөд бригадаас вөскөдлысөсө вөли колхозса шлен Нөколај Сөтепанөвич Сорвачов ужалисө нөль лун да бөр-пышјис гөртас.

Пурјасысө.

Отв. редактор С. Сөтегов.